Anja Tekelenburg
eerste contactpersoon burgerinitiatief Dorpsdichter

Geachte wethouder, raad en commissieleden en toehoorders ...

We zijn in de volgende fase van het burgerinitiatief om in Houten te komen tot een door de gemeente aangestelde Het collegeprogramma heeft als speerpunt burgerinitiatief en burgerparticipatie ... geweldig. Dorpsdichter wat was het oorspronkelijke idee? Een door de gemeente aangestelde Dorpsdichter, Stadsdichter of welke naam je voor het idee ook maar kunt bedenken.

Historie

Nico en ik zijn in de Krachtfabriek begonnen met Poëziepodia, dat was 2015-2017. In 2019 zijn we gestart met Open Podia in de Foyer van het theater. Het eerste podium werd geopend door Jana Smith, daar hebben wij geopperd opnieuw een dorpsdichter aan te stellen, 10 jaar na de eerste Dorpsdichteres. Maria vd Looverbosch was de eerste en laatste dorpsdichteres door de gemeente Houten aangesteld.
Met steun van de Cultuurtafel en subsidie in samenspraak met de bibliotheek hebben we 2019-2021 subsidie gekregen (Bernard cultuurfonds) om het project een Dorpsdichter door de gemeente Houten aangesteld te realiseren. We noemen ons kwartiermakende Dorpsdichters. De periode 2020-2021, stond in het teken van Corona, waardoor een en ander wat minder van de grond is gekomen. In 2022 na de opening van het theater, het verdwijnen van de coronapas en een college dat kunst, cultuur en burgerparticipatie hoog in het vaandel heeft staan, zijn we opnieuw in gesprek gegaan. Hier wees Ria Frowijn ons op het instrument Burgerinitiatief en hier zijn wij.

Toelichting op voorstel bij het verzamelen van handtekeningen
Een dorpsdichter is in gunstige omstandigheden een dichter die door het bestuur van een gemeente wordt aangesteld om, meestal gedurende een in de tijd beperkte periode, gedichten te schrijven over de gemeente, de dorpen en de gebeurtenissen die in de dorpen plaatsvinden, met een afspraak voor een vergoeding voor dit prachtige ambt.
Vind jij/u dat de gemeente Houten met haar kleine kernen een dorpsdichter verdient? Wilt u dan op dit formulier uw gegevens invullen en uw handtekening plaatsen.

Advies van het college
Het bevorderen van de dichtkunst in Houten wil het college stimuleren door de – zelfbenoemde – Dorpsdichters de weg te wijzen in de Houtense reguliere subsidiestructuur.
Vanuit de Houtense visie op cultuur staat cultureel ondernemerschap centraal. Daarvoor zijn financiële middelen via verschillende fondsen beschikbaar. De mogelijkheden van het Cultuurfonds en het Evenementenfonds voorzien in een kwaliteitstoets en een wijze van verantwoorden, zoals dit in Houten door culturele verenigingen en clubs gebruikelijk is.

Reactie
Bedankt voor de aardige woorden, maar hoe ondersteunen we de (dorps)dichters als gemeente Houten dan? Subsidie regelingen vragen een rechtspersoon en een vorm van ondernemerschap die in onze ogen **en** uit ervaring niet past bij het idee van dorpsdichter of stadsdichter. Ook in een subsidie relatie is er sprake van een afhankelijkheid van de gemeente en een hiërarchie, of top-down situatie en relatie. De gemeente bepaalt het subsidie beleid en daarmee is er al sprake van top down.
Als natuurlijk persoon kun je **GEEN** subsidie aanvragen, hoe denkt u het idee van Dorpsdichter op dat niveau dan te effectueren? Een Stichting is op dit moment in de tijd geen optie. Er is niemand in ons midden die dit kan en wil opzetten. De financiële middelen eenmalig en op termijn ontbreken.
Vraag: zijn er echt geen verenigingen of clubs die wel een vaste subsidie krijgen van de gemeente?

Advies college:
Het college blijft de doorontwikkeling van het veelkleurig palet van poëzie en dichtkunst vanuit de huidige Dorpsdichters in haar uitingen op straat, in Houtens Nieuws, hun website en het theater graag stimuleren. In de hoop dat de Dorpsdichters hun inzet bij subsidieaanvragen blijven herhalen. Dit verrijkt de Houtense samenleving nu en in de toekomst.

Reactie:
Dank dat u het huidige team zo wilt ondersteunen. Wij kennen en gebruiken deze mogelijkheden en het doet ons goed, dat u ons daarin wilt ondersteunen. Zoals eerder gezegd een dorpsdichter is een natuurlijk persoon en kan geen subsidie aanvragen bij het evenementenfonds en cultuurfonds.
Hierbij doet het college geen recht aan een zelfstandig opererende Dorpsdichter die een beroep **kan** doen op het collectief. We hebben gehoord en vernomen dat de raad een collectief zeer toejuicht, echter vanaf 2019 is er een idee dat er slechts één mens en voor een beperkte periode de ambassadeursrol invullen en de eretitel

“Dorpsdichter” kan dragen. **We pleiten voor zelfstandig opererende Dorpsdichter.** Je kan en mag een mens of persoon niet dwingen tot samenwerking, hoewel samenwerken wel in de profielschets staat, is het ondenkbaar dat we een gekozen dorpsdichter dwingen om met ons als initiatiefnemers samen te werken. Wellicht kan het college er voor kiezen om de verantwoordelijkheid voor de uitvoering te verleggen naar de bibliotheek. De gemeente stelt aan en delegeert aan de bibliotheek, met het gevraagde bedrag.

Dromen

Wij zijn van mening dat de dorpsdichter een prachtige ambassadeursrol voor onze mooie gemeente Houten en haar kleine kernen kan vervullen? De kansen die hier liggen voor city marketing, laat het college nu liggen.
De Dorpsdichter kan de burgemeester en loco-burgemeesters ondersteunen in geval van bijzondere jubilea of voorvallen. Hoe gaaf zou het zijn als je 100 wordt of 60 jaar getrouwd bent en dat je dan een gedicht op maat krijgt?
Hoe gaaf is het dat bij grote festiviteiten en herdenkingen die van belang zijn voor Houten, zoals bij de bijzondere gebeurtenissen een op maat gemaakt gedichten te lezen? Gedichten die voortkomen uit gesprekken, onderzoek naar de lokale geschiedenis, naar dromen, naar wensen van de kinderen van morgen ....
Hoe gaaf is het om op termijn bij elke in-prikker een wijkgedicht te hebben. Dit zou dan een project zijn in samenwerking met de bibliotheek, van Houten en Co, wijkbewoners, de gemeente en de Dorpsdichter.
Hoe gaaf zou het zijn als Houten als eerste Dorps of stadsdichtersstad predicaat zou hebben?
Er zijn mogelijkheden om taalonderwijs, 2-taligheid en multiculturele taal ontwikkeling te verbeteren, versterken, stimuleren, in samenwerking met de bibliotheek, educatie aan de Slinger en scholen.
Je zou de rol en positie van de Dorpsdichter kunnen vergelijken met die van de kinderburgemeester en de klimaat-burgemeester, Dorpsdichter zou heel mooi in dat rijtje passen. Of noemen we het dan taalkunst-burgemeester?

Jullie hadden natuurlijk een gedicht vooraf van mij verwacht, dat was ook de bedoeling. Ik wilde een gedicht maken bij de term Cultureel Ondernemerschap. Bij dergelijke woorden zoek ik in woordenboeken synoniemenboeken en op het internet naar de betekenis. Wat schetst mijn verbazing: de gemeente stapt in de schoenen van de taalkunstenaar en gebruikt prachtige taalvondsten, die niet terug te vinden zijn in woordenboek of synoniemenboek (wel in het Groene boekje). Het is de dorpsdichtersgeest die dit bij toeval ontdekt.

Cultureel Ondernemerschap

Als woorden
verhalen vullen
met praatjes
die gaatjes dichten
in subjectieve
emotieloze taal
verhullen woorden in een bloemlezing
die een beroep doen
op onze verbeelding

is het dan in geest van de wet
die letters spelt
regels en regelingen
betekent ...

Vraag aan het college, wat heeft u van ons nodig om wel over te gaan tot het aanstellen van een dorpsdichter van de gemeente Houten?
Vraag aan de raad, wat heeft u van ons nodig om over te gaan tot het aanstellen van een dorpsdichter?

Houten 19 februari 2023
Anja

Voorgenomen raadsbesluit:
De raad, gelezen het voorstel van de initiatiefnemers van het burgerinitiatief dorpsdichter van 5 december besluit:

1 Het burgerinitiatief dorpsdichter over te nemen en derhalve;
   a een dorpsdichter aan te stellen voor de gemeente Houten;
   b de dorpsdichter via twee jaarlijkse verkiezingen aan te laten wijzen door een jury;
   c de dorpsdichter een (organisatie)vergoeding toe te kennen van 6.000 euro.

Inhoud/Aanleiding:

Beleidskader,
Cultuur en taalonderwijs

Overwegingen die leiden tot voorgenomen besluit
<u>Dorpsdichter aanstellen</u>
Een dorpsdichter is een ontbrekende schakel in Houten, met 50.000 + inwoners verdient Houten een dorpsdichter. Deze versterkt op een relatief eenvoudige wijze, taalkunst en cultuur en kan verbindend werken in de cultuursector en daarbuiten. De meerwaarde van een dorpsdichter is o.a. actuele zaken op een andere wijze onder de aandacht brengen, troostend, verbindend, reflecterend, taalvaardigheden bevorderen en bij poëziewandelingen zet je aan tot fysieke en mentale gezondheid.
Het zet Houten nationaal en internationaal op de kaart, omdat er een poëziepodium is en we kunnen aansluiten bij een netwerk stads- en dorpsdichters.

Het schrijven van poëzie verdient aandacht op scholen, voor leerlingen die dat graag willen, maar ook bijvoorbeeld mensen van Rheinaerde en zelfs voor jonge kinderen. Wij zien graag dat plezier rondom taal- en woordkunst een mooie plaats krijgt in de prachtige gemeente Houten en haar kleine kernen.

<u>De dorpsdichter via twee jaarlijkse verkiezingen aan te laten wijzen door een jury</u>
De dorpsdichter wordt aangesteld door de gemeente Houten en wordt verkozen via verkiezingen. Op dit moment is er een goede samenwerking met de Heemlanden, bibliotheek, theater en cultuurtafel. Wij stellen dan ook voor dat de jury wordt samengesteld uit een afvaardiging uit de gemeenteraad, de wethouder van Cultuur, de ambtenaar van cultuur, iemand uit de Bibliotheek en de coördinator Kunstonderwijs van de Heemlanden.

Een dorpsdichter wordt benoemd voor twee jaar met maximaal eenmaal een verlenging en kan terugvallen op het dorpsdichtersnetwerk.

De dorpsdichter een (organisatie)vergoeding toe te kennen van 6.000 euro
Schrijven is een ambt en verdient een vorm van vergoeding en waardering. De dorpsdichter verzorgt jaarlijks twee podia en/of wandelingen, schrijft minimaal 4 en maximaal 12 gedichten in opdracht en is ambassadeur voor de taalkunst. Hij/zij geeft presentaties en organiseert evenementen zoals twee keer per jaar poëzie aan de Slinger . Zet in voor het project raampoëzie, waarbij poëzie leesbaar aan ramen, schuren en winkels hangt ter vermaak en inspiratie. Ook draagt hij/zij gedichten voor in de bibliotheek (Rheinaerde) en op scholen. De dorpsdichter schrijft gedichten voor de nieuwjaarsreceptie, vertrek wethouders, voor herdenkingsbijeenkomsten etc.
De dorpsdichter organiseert de poëzieroute. De poëzieroute is thans een online route langs locaties binnen de gemeente Houten. Deze willen we uitbouwen samen met College de Heemlanden, Jongerencentrum Enter / VanHouten&co en andere lokale organisaties. Bovenop het jaarbudget is er na 2023 middels subsidie financiële ruimte om poëzie zichtbaar te maken in de gemeente en op straat, muren, gebouwen en of kunstwerken.

Financiën:
Wij stellen 6000 euro als budget voor de dorpsdichter voor. Hierin zitten administratiekosten zoals de website, het organiseren van evenementen en de inzet van de dorpsdichter zoals hierboven beschreven.

Helpt het als we dit geheel loslaten, omdat dit gaat over wat wij hebben opgebouwd en waar een benoemde Dorpsdichter delen van mag oppakken?

Profielschets dorpsdichter

De dorpsdichter voldoet zoveel als mogelijk aan de volgende eisen en vaardigheden:

- Taalvaardig in woord en geschrift
- Podiumvaardig
- Creatief
- Respectvol
- Organisatorisch vermogen
- Team Dorpsdichters blijven verbinden en versterken
- Deelname in en aan het culturele veld en/of onderwijs
- Samenwerken met gemeentebestuur
- Samenwerken met scholen
- Om kunnen gaan met weerstand
- Duizendpoot, die niet alles alleen hoeft te doen en collega's weet te motiveren en mobiliseren.

Werkzaamheden dorpsdichter

- Gedichten schrijven voor nieuwjaarsreceptie.
- Gedichten schrijven bij vertrek wethouders.
- Gedichten schrijven voor herdenkingsbijeenkomsten.
- Gedichten gemeentelijke begrafenissen voor mensen zonder nabestaanden.
- Samenwerken met kunsthistorische routes.
- Verbindend werken t.o.v. andere taalkunstenaars (b.v verhalen vertellers).
- Poëzie routes.
- Poëzie wandelingen.
- Raampoëzie uitbouwen.

Vanaf 2019 is het team dorpsdichters, kwartiermakend bezig om in Houten weer een dorpsdichter aangesteld te krijgen. Tot op heden hebben zij zich ook bezig gehouden met de volgende zaken. Deze zaken pakt de dorpsdichter samen met het team dorpsdichters op:

- Twee tot drie open podia in de gemeente Houten per jaar
- Wekelijkse plaatsing in het Groentje tot zomer 2022
- Een eigen website laten bouwen en in leven houden
- Een Poëziestraat nl de Goudvinkhaag
- Samenwerking met bibliotheek en de Heemlanden
- Samenwerking met omroep Houten
- Samenwerking met de cultuurtafel
- Samenwerken met de cultuurnacht
- Samenwerken met Rheinaerde
- Gedichten bij beleid van de gemeente Houten (biodiversiteit)